

RETNINGSLINJER FOR ANSVARLIG FORVALTNING AV VERDIPAPIRFOND I ODIN FORVALTNING

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Virkeområde.....	3
3. Formål.....	3
4. Forankring og rammeverk	3
5. Virkemidler	4
4.1 Integrasjon	4
4.2 Aktivt eierskap.....	4
Stemmegivning	4
Selskapsdialog	4
Samarbeid.....	5
4.3 Utelukkelse og observasjon	5
Produktbaserte ekskluderingskriterier.....	5
Adferdsbaserte eksklusjonskriterier	5
6. Samarbeid og utvikling	6
7. Godkjenning og ansvar.....	6
8. Dokumentasjon og rapportering	6

1. Innledning

Odin Forvaltning AS (Odin) er en ansvarlig og langsiktig forvalter. Selskapet er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Forvaltning AS. Odins hovedoppgave er å arbeide for å skape god, langsiktig avkastning for kundene våre.

2. Virkeområde

Retningslinjen beskriver Odins arbeid med ansvarlige og bærekraftige investeringer og gjelder for alle fond Odin forvalter.

3. Formål

Retningslinjene har som formål å sikre at Odin er en ansvarlig investor og eier. Ansvarlig forvaltning er viktig for Odin av flere grunner:

- Odin har et ansvar for den påvirkningen virksomheten har på samfunnet. Dette ansvaret har Odin erkjent ved å forplikte seg til FNs prinsipper for ansvarlige investeringer («UN PRI»).
- Odin anerkjenner ansvaret for å bidra til et ansvarlig næringsliv og en mer bærekraftig fremtid.
- Odin er en langsiktig forvalter. Det er i Odins og andelseiernes interesse å fremme en langsiktig og bærekraftig verdiskapning i selskapene Odin investerer i.
- Andelseierne forventer at Odin opptre ansvarlig, og får god informasjon om hvordan Odin arbeider med å integrere bærekrafts-risiko- og -faktorer i forvaltningen.
- Odin skal leve opp til forventninger fra SpareBank 1 Forvaltning.

4. Forankring og rammeverk

Vår investeringsfilosofi er knyttet tett opp til langsiktighet og grundige analyser på selskapsnivå.

Odin Forvaltning AS har signert FNs Prinsipper for ansvarlige investeringer. Det innebærer at Odin skal:

1. innarbeide ESG-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser
2. være aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse
3. arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra de selskap Odin er investert i
4. fremme aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet
5. samarbeide for å sikre en effektiv gjennomføring av prinsippene
6. rapportere om våre aktiviteter og utviklingen i arbeidet med implementering av prinsippene

FNs prinsipper for ansvarlige investeringer ble etablert gjennom samarbeid mellom FNs klimainitiativ innen finans (UNEP FI) og FNs Global Compact (UNGC).

Odins arbeid med ansvarlige investeringer forankres i internasjonale normer. Disse inkluderer:

- De ti prinsippene i FNs Global Compact som er basert på
 - FNs verdenserklæring om menneskerettigheter
 - ILOs Erklæring om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet
 - Rio-erklæringen om miljø og utvikling
 - FN-konvensjonen mot korrupsjon.
- FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter
- FNs bærekraftsmål (UN SDGs)
- Parisavtalen
- Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD)
- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

- OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse
- Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES)
- Svensk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Koden)

5. Virkemidler

Det er flere virkemidler som kan benyttes for å opptre som en ansvarlig forvalter:

1. **Integrasjon** – som vil si at ESG-hensyn integreres i investeringsbeslutninger
2. **Aktivt eierskap** – som vil si at Odin er en aktiv eier i selskapene Odin er investert i gjennom selskapsdialog og utøvelse av vår stemmerett på generalforsamlinger
3. **Utelukkelse og observasjon** – som vil si at Odin velger bort enkelte selskaper på bakgrunn av atferd og/eller hvilke produkter/tjenester selskapet tilbyr.

4.1 Integrasjon

Odin skal integrere bærekraftsrisiko og -faktorer i analyse av selskaper før og under investeringer.

Bærekraftsrisiko er en miljømessig, sosial eller styringsmessig hendelse eller omstendighet som dersom den oppstår, kan få en mulig eller faktisk vesentlig negativ innvirkning på investeringens verdi.

Bærekraftsfaktorer er miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål knyttet til respekt for menneskerettighetene og bekjempelse av korrupsjon.

For å sikre integrering av ESG-hensyn skal alle investeringer:

- vurderes på bærekraftsrisiko (ESG-analyse)
- vurderes på de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer (PAI-indikatorene)
- screenes kvartalsvis for informasjonen om bærekraftsfaktorer

I Odin har hver enkelt forvalter og analytiker ansvaret for å hensynta bærekraftsrisiko i investeringsprosessen. For å kunne gjøre gode vurderinger er tilgang til informasjon essensielt og Odin bruker informasjon fra flere kilder. Både offentlig tilgjengelig informasjon som årsrapporter, NGO-rapporter og lignende, men også informasjon fra møter med representanter fra selskapsledelsen i aktuelle selskaper og fra analytikere. Odin bruker også eksterne analysebyråer for objektive vurderinger av selskaper.

4.2 Aktivt eierskap

Odin skal være en aktiv eier i selskaper og fond Odin investerer i. Odins aktive eierskap omfatter:

Stemmegivning

Odin skal stemme på generalforsamlinger og delta i valgkomiteer der det er hensiktsmessig.

- Se våre [retningslinjer](#) for bruk av stemmerett
- Se våre [retningslinjer](#) for stemmegivning

Selskapsdialog

Dialog med selskaper og fond Odin er investert i har som mål å formidle våre forventninger knyttet til bærekraftsfaktorer, og å følge opp og redusere bærekraftsrisiko.

Samarbeid med andre investorer

- Odin skal gjøre en vurdering fra sak til sak om det er mest hensiktsmessig å utføre selskapsdialog alene, eller via samarbeid med andre investorer gjennom for eksempel UNPRI Collaboration Platform

Les mer om hvordan Odin jobber med aktivt eierskap i vedlegget til retningslinjen.

4.3 Utelukkelse og observasjon

Odin forventer at alle fond og selskaper vi investerer i opptrer ansvarlig. Visse sektorer og enkelt-selskaper unngår Odin på basis av etiske hensyn, ut ifra produkt de tilbyr og/eller selskapets atferd. Beslutninger om utelukkelse skal bygge på grundige vurderinger av brudd på retningslinjene under. Vurderingen skal legge vekt på risiko for fremtidig brudd på retningslinjene.

Produktbaserte ekskluderingskriterier

Odin skal ikke være investert direkte eller via fond i selskaper som:

- utvikler eller produserer våpen, eller sentrale komponenter til våpen, som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper,
 - herunder biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detektbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon.
- produserer tobakk eller cannabis for rusformål
- har kull- eller oljesandbasert virksomhet (oljesandutvinning, utvinning av kull til energiformål (termisk kull) eller kullbasert kraftproduksjon) som tilsvarer 5 prosent eller mer av inntektene

For selskaper med inntekt fra kull og/eller oljesand skal det gjøres en fremtidsrettet vurdering som også legger vekt på bygging av ny kapasitet og planer som vil redusere kull- eller oljesandbasert andel, eller øke andelen inntekter fra fornybare energikilder.

Flere av fondene Odin forvalter har valgt strengere eksklusjonskriterier. Disse kriteriene omfatter:

- 5 prosent av omsetningen knyttet til våpen
- 5 prosent av omsetningen knyttet til utvinning av fossil energi
- 5 prosent av omsetningen knyttet til pornografi
- 5 prosent av omsetning knyttet til pengespill
- 5 prosent av omsetningen knyttet til produksjon av alkohol
- 5 prosent av omsetningen knyttet til utvinning av uran
- 5 prosent av omsetningen knyttet til genetisk modifiserte organismer (GMO)

Se fondets prospekt for de fondsspesifikke eksklusjonskriteriene.

Odin kan investere i grønne eller sosiale obligasjoner utstedt av selskaper som bryter med kriteriene over, forutsatt at obligasjonens følger anerkjente prinsipper for grønne/sosiale obligasjoner og har gjennomgått en uavhengig vurdering.

Adferdsbaserte eksklusjonskriterier

Odin skal ikke være investert direkte eller via fond i selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter
- grove eller systematiske brudd på arbeidstakerrettigheter;

- alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner;
- salg av våpen til stater
 - i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkerettens regler for stridighetene, eller
 - som er omfattet av ordningen for statsobligasjonsunntaket omtalt i mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland;
- alvorlig miljøskade;
- handlinger eller unnlater som på et aggregert selskapsnivå i uakseptabel grad fører til utslipp av klimagasser
- grov korrupsjon eller annen grov økonomisk kriminalitet andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer

Odin forventer at selskapene opptrer i tråd med de ti prinsippene i FN Global Compact, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og underliggende konvensjoner for disse.

Odin skal følge ekskluderinger besluttet av Statens Pensjonsfond Utland i henhold til *Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland*.

6. Samarbeid og utvikling

Arbeidet med bærekraft og ansvarlige investeringer er en kontinuerlig prosess, og det er ofte nyttig å samarbeide med andre investorer for å selv å kunne utvikle oss. Derfor deltar Odin i ulike forum for kunnskapsutveksling. Odin er blant annet medlem av Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer (Norsif), Sweden's Sustainable Investment Forum (Swesif) og Eierforum som er en del av NUES.

7. Godkjenning og ansvar

Styret har ansvar for de overordnede føringer for Odin. Dokumentet skal revideres og godkjennes av styret minimum årlig eller ved vesentlige endringer. Administrerende direktør har ansvar for en hensiktsmessig organisering for å sikre etterlevelse av retningslinjene og anbefale endringer.

8. Dokumentasjon og rapportering

Odin skal dokumentere løpende og rapportere årlig på arbeidet med aktivt eierskap og bærekraft i Odin. Denne rapporteringen skal gjøres tilgjengelig på selskapets hjemmesider. Odin rapporterer også årlig til PRI.

VEDLEGG 1: RETNINGSLINJER FOR AKTIVT EIERSKAP

Introduksjon

Odin er en langsiktig aktiv eier av selskaper og fond og skal fremme et ansvarlig og bærekraftig næringsliv. Odin utøver sin rolle som eier ved å gå i dialog med selskaper og fond Odin er eier av, delta i valgkomiteer og å benytte seg av stemmeretten på generalforsamling. Målet er å sikre god selskapsstyring og fremme ansvarlighet, og på den måten bidra til best mulig verdiskapning over tid.

Denne retningslinjen gir en beskrivelse av hvordan Odin arbeider med aktivt eierskap.

Dialog

Dialog med selskaper og fond Odin er investert i om bærekraftsrisiko og bærekraftsfaktorer kan foregå direkte med selskapet eller i samarbeid med andre investorer. Bærekraftstema er langsiktige i sin natur og dialogen vil derfor som regel gå over lengre tid. Ved behov kan dialogen løftes for eksempel til selskapets styre og/eller generalforsamling. I det følgende beskrives ulike former for dialog:

Risikobasert dialog: Dialogen har som mål å øke forståelsen av fondets eller selskapets vesentlige risikoer, inkludert bærekraftsrisiko. Hovedmålet er å oppnå best mulig risikojustert avkastning for våre fondskunder ved å sikre at vesentlig bærekraftsrisiko håndteres tilstrekkelig av selskapet. Forvalter identifiserer bærekraftsrisiko i investeringsanalysen, og skal følge opp vesentlige risiko når det er hensiktsmessig. Risikobasert dialog utføres av forvalteren, med støtte fra ESG-avdelingen ved behov.

Tematisk dialog: Dialogen tar utgangspunkt i bærekraftstemaer som er relevante for Odin på grunn av bærekraftsrisiko i sektoren og/eller eksponering i et bestemt land eller region. Hensikten er å forstå og, om nødvendig, forbedre selskapets bærekraftsresultater. Hovedmålet er å skape positive og minimere negative bærekraftspåvirkninger, noe som også kan bidra til meravkastning. ESG-teamet har ansvar for å lage en årsplan som skal identifisere vesentlige bærekraftstema for inneværende år. ESG-teamet, sammen med porteføljeforvalterne, leder analysen av temaene og dialog med fondet og/eller selskapet.

Hendelsesdrevet dialog: Dialog med selskaper eller fond initieres ved risiko for brudd på Odins retningslinjer for ansvarlig forvaltning. Målet er å sikre at Odin investerer i henhold til kriteriene som er satt i denne retningslinjen. ESG-teamet, sammen med porteføljeforvalteren, leder analysen og dialogen med fondet og/eller selskapet, og skisserer mål og forventede resultater. En samlet vurdering av hendelsen og selskapets respons vil avgjøre om videre dialog med selskapet er hensiktsmessig, eller om selskapet skal utelukkes.

Samarbeid med andre investorer: Samarbeid med andre investorer kan i noen tilfeller være hensiktsmessig. Ved å samarbeide med andre investorer kan vi utnytte ulik ekspertise, det kan bidra til å legge ytterligere press på selskapene og det kan være mer hensiktsmessig for selskapet å møte en samlet investorgruppe. Odin vil vurdere samarbeid med andre investorer når det er mest hensiktsmessig. Vi vurderer hver situasjon for å avgjøre om vi skal gå i direkte dialog med selskapet eller samarbeide gjennom for eksempel plattformer som UN PRI Collaboration Platform.

Dialog med andre interessenter: Ved å være åpen om hvordan vi jobber med ansvarlige investeringer og bærekraft, delta i bransjeforeninger og svare på offentlige høringer er målet å bidra til å utvikle arbeidet med ansvarlige investeringer og bærekraftig vekst.

Stemmegivning og valgkomite

Stemmegivning på generalforsamling og valgkomitearbeid er en sentral del av arbeidet med aktivt eierskap. Odin har som mål å stemme på alle generalforsamlinger og deltar i valgkomiteer i selskaper notert i Norden.

Ved å delta i disse forumene jobber Odin for å sikre god selskapsstyring. Odin skal fremme ansvarlighet og bærekraft ved å stemme for mer åpenhet og rapportering der det er hensiktsmessig, og kan stemme mot styret eller valgkomite som etter Odins vurdering ikke tilstrekkelig håndterer vesentlige bærekraftsrisiko.

Her kan du lese mer om hvordan Odin bruker stemmeretten:

- Odins retningslinjer for bruk av stemmerett
- Odins prinsipper for eierskap og eierstyring og selskapsledelse

Dokumentasjon

Selskapsdialog skal dokumenteres i en form som viser utviklingen i dialogen, vurdering av resultatoppnåelse og som kan rapporteres utad.